

Nesem, nesem Mařenu, na oleji smaženú...

Foto: M. Remešová

V neděli 17. března malé a mladé Veleťanky jako každý rok se zpěvem vynášely Mařenu a po jejím zapálení a utopení v Olšavě pak přinášely nové létečko. Z celé události nafotila spoustu pěkných fotografií Monika Remešová. Tři z nich otevírají nové číslo zpravodaje, další doporučujeme k prohlédnutí na internetu (<http://monush.rajce.idnes.cz/>). ac

Borec Miroslav Bičan ml.

Občas to vypadá, že ve Veleťanách nejsou žádní kluci anebo že všichni sedí jen u počítačů. Ale chyba lávky. Zajděte si v úterý nebo ve čtvrtek navečer do kulturního domu a uvidíte kluků jako much, kteří buď hrají pinec, anebo čekají, až u jednoho ze tří stolů budou moci hrát. Víc stolů se sem prý bohužel nevejde.

Jedním z těch kluků bývá už pět let i Mirek Bičan (nar. 2000). Je sice registrován v KST Dolní Němčí a tam také poctivě trénuje, ale proč se s ním nepochlubit, když je Veleťan.

Za Dolní Němčí hraje první okresní a druhou krajskou soutěž. V krajských bodovacích turnajích pravidelně dosahuje v kategorii starších žáků a dorostenců předních míst: dvakrát byl třetí, jednou dokonce první. Letos 3. února však všechny překvapil na bodovacím turnaji mládeže (BTM) v Jaroměři, kterého se zúčastnila celá česká špička mladších žáků a kde zvítězil! O tom, že to nebyla náhoda, svědčí jeho druhé místo na březnovém BTM ve Vlašimi. K těmto skvělým výsledkům mu blahopřejeme. Jak dopadne v květnu na mistrovství republiky v Mostě, se ještě uvidí, každopádně se intenzivně připravuje a my mu můžeme držet palce. mc

Pozvánka do divadla

V neděli 21. 4. od 16 hodin vystoupí v kulturním domě ve Veleťanách **Prakšícké Divadlo**, které uvede **hudební pohádku Princové jsou na draka na námět Jiřího Chalupy v úpravě a režii Libuše Goldmannové**. Jedná se o známou televizní pohádku s písničkami jako např. **Dělání, Statistika atd., která určitě potěší nejen dětské diváky.**

Ohlédnutí

26.-28. října – hody

10. listopadu

Setkání seniorů

Foto: L. Orlovský

5. prosince

Mikuláš

Foto: L. Orlovský

29. prosince

Koledování

Foto: L. Orlovský

31. prosince

Silvestrovské setkání na Pepčíně
Foto: L. Orlovský

5. ledna

Tříkrálová sbírka

Foto: A. Cimala

19. ledna

Hasičský ples

Foto: M. Remešová

9. února – dětský karneval

Na třetím karnevalu se bavilo, tančilo a soutěžilo 45 dětí, které byly po zásluze odměněny tombolou. Děkuji za účast a těším se na další karneval.

Iveta Snopková

17. března

Vynášení Mařeny a roznášení nového létečka

Foto: A. Cimala

Společnost

Tříkrálová sbírka

Začátkem tohoto roku proběhla díky pomoci šesti královských koledniček tříkrálová sbírka i v naší obci. Vybralo se celkem 21 237 Kč, což je číslo oproti loňskému zase o něco vyšší (na rozdíl od okolních obcí), a to navzdory všeobecnému pocitu ekonomické krize. Co se s těmito penězi děje?

Na internetových stránkách Oblastní charity Uherský Brod je uveden tento klíč rozdělování výtěžku sbírky:

Arcidiecézní charita Olomouc	15 %
Sekretariát ACHO	5 %
Režie sbírky	5 %
Humanitární pomoc	10 %
Vráceno charitě v Uh. Brodě	58 %
Krizový fond ACHO	5 %
Nouzový fond ACHO	2 %
(ACHO = Arcidiecézní charita Olomouc)	

Uvedených 58% představovalo v roce 2012 celkem 716 349 Kč, pro jejichž využití oblastní charitou byly stanoveny tyto záměry:

Přestavba vozu pro přepravu zdravotně postižených osob na invalidním vozíku
95 295 Kč

Pořízení zdravotních a kompenzačních pomůcek	43 000 Kč
Přímá pomoc zejména pro matky s dětmi v tísní	200 000 Kč
Nákup klimatizace do automobilu pro převoz vozíčkářů	21 000 Kč
Mimořádný noční provoz Nízkoprahového denního centra sv. Vincence	36 193 Kč
Pořízení osobního automobilu Fiat Punto	250 000 Kč
Podpora rozvoje a vybavení krizového výjezdního týmu pro mimořádné události (povodně, havárie apod.)	70 861 Kč

O podrobnější informace týkající se přímo Veletin jsme požádali Ing. Petra Houště, ředitele Oblastní charity v Uh. Brodě. Vyjadřuje se k využití sbírky v loňském roce, protože o rozdělení letošních darů se nerozhoduje dříve než v dubnu. Z jeho odpovědi citujeme:

„V roce 2012 jsme třem občanům Veletin opakovaně poskytovali pečovatelskou službu. Pečovatelky používaly k dojíždění do Veletin vozidlo zakoupené z Tříkrálové sbírky (TKS).

Všem těmto třem osobám byly také poskytnuty zdravotní a kompenzační pomůcky, např. elektrické polohovací postele, chodítka, toaletní židle apod., které byly rovněž pořízeny z TKS.

Dále jsme v roce 2012 pěti obyvatelům Veletin opakovaně poskytovali ošetrovatelskou péči. I naše zdravotní sestry dojížděly

k těmto pacientům vozidlem pořízeným z TKS.

Jako poděkování tříkrálovým koledníkům našeho děkanátu pro ně každoročně připravujeme tři akce – karneval, bruslení a promítání v kině Máj.“

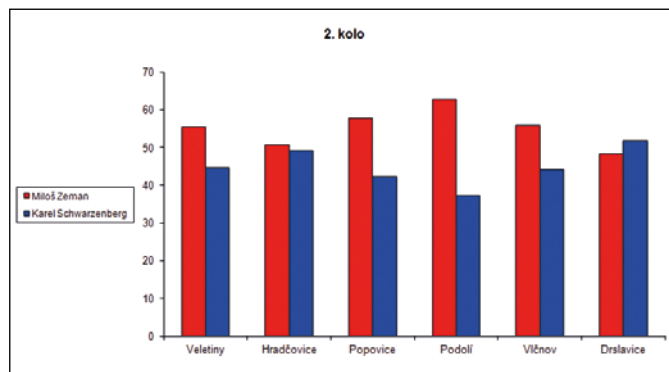
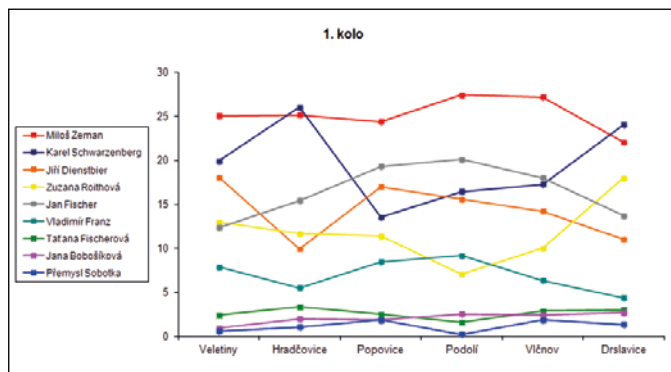
Na závěr: Možná se režijní náklady zdají některým čtenářům těchto řádků vysoké.

Ale bez služeb charity či jiných humanitárních a charitativních organizací bychom v případě nemoci nebo jiných těžkých životních situací byli ještě bezmocnější. Charita prostřednictvím svých služeb přeměňuje peníze dárců na konkrétní pomoc těm, kteří ji potřebují.

mc

Prezidentské volby

V lednu jsme společně s celou republikou zažili napínavé volby prezidenta České republiky. Výsledek je známý, ale zajímavé je i srovnání výsledků hlasování ve Veletinách s okolními obcemi (viz grafy). Volební účast byla ve Veletinách ze všech okolních obcí nejvyšší. ac

Z obecního úřadu

Památka místního významu – pamětní kříž z roku 1904

Pamětní kříž, který stojí u Podkopčí od roku 1904 a má svou jedinečnou historii, se v listopadu vrátil na své místo. Několik týdnů

Foto: A. Cimala

strávil v dílně restaurátora Tomáše Kopčila z Bílovic. Památka byla demontována a byl odstraněn nevhodný barevný nátěr, který byl prokazatelně nepůvodní. Tím dostala památka celkové barevné vyznění dané charakterem obnaženého kamene. Kříž byl v minulosti poničen pádem větve. Tehdy byla oprava provedena tak, že litinový kříž byl ukotven do nepůvodního segmentu z betonu. Dnes je památka opět v původní podobě jako před více než sto lety.

Restaurování tohoto kříže stálo 81 345 Kč, z toho 30 000 Kč dostane obec jako dotaci z fondu kultury Zlínského kraje.

Chci poděkovat všem, kteří se nějakým dílem zasloužili o obnovu této památky. Moc bych si přál, aby si i budoucí generace vážily památek, které nám na území naší obce zanechali naši předkové.

Josef Zemánek
starosta

upraveno podle www.veletiny.cz

Kolik stojí některé služby, které financuje obec Veletiny v průměru na 1 občana a na 1 rodinu (na 1 žáka)

Výňat výdajů z rozpočtu obce z roku 2012	Roční výdaje v Kč			
	na 1 občana	na 1 č. popis.	celkem	
Místní komunikace a chodníky - údržba a oprava	820	2 739	460 198	-
Veřejná prostranství - údržba a oprava	226	754	70 629	56 000 ¹⁾
Veřejná autob. a vlak. doprava - příspěvek ZK	69	229	38 430	-
Veřejné osvětlení - provoz a údržba	232	775	130 120	-
Sběr nebezpečného odpadu	19	65	10 892	-
Sběr komunálního odpadu	674 ²⁾	2 249	377 834	-
Sběr tříděného odpadu	120 ³⁾	400	67 206	-
Budova KD - provoz a údržba	323	1 079	181 199	-
Kaplička - provoz a údržba	24	80	13 502	-
	Roční výdaje v Kč			
	na 1 žáka		celkem	
	obec	stát	obce	státu
Předškolní zařízení MŠ - provoz a údržba	16 372	48 628	392 918	1 167 072 ⁴⁾
Základní školy - příspěvek zřizovatelům ZŠ	705	?	31 000	? ⁵⁾

¹⁾ Dotace z Úřadu práce na veřejně prospěšné práce.

²⁾ Z toho 400 Kč platí občan.

³⁾ Z toho 88 Kč se vrátí obci od sběrných společností.

⁴⁾ Příspěvek Zlínského kraje na MŠ.

⁵⁾ Nevíme, obec není zřizovatelem ZŠ.

Josef Zemánek, starosta

Termíny svozu tříděného odpadu do konce 1. pololetí 2013

plasty – 15. dubna, 13. května, 10. června
papír – 2. dubna, 4. června

Březnové slunce má krátké ruce

Přišel měsíc březen a my s dětmi už jen vzpomínáme, jak jsme v masopustním průvodu obcházeli Veletiny. Snažili jsme se nezapomenout na žádnou uličku Veletin, aby se všichni občané mohli podívat na maminkami vymaškařené děti. Maminky si daly na strojení děti opravdu záležet, v průvodu šel šašek, pejsek, medvídek, vodník, panenka...

Všem jsme rádi zatančili a zazpívali, odměnou byl upřímný potlesk a také nějaká ta sladkost, i peníze, za které dětem koupíme hračky. Děkujeme všem dárcům.

Na jaro se v naší školce chystáme již dlouho dopředu. S dětmi malujeme, stříháme, děláme kytičky, slepičky, zajíčky, kuřátka k Velikonocům, zpíváme si, tančíme. Také jsme s dětmi zasadili do květináčů semínka,

o které se děti starají. Zalévají je a pozorují, zda se v květináčku něco zazelená.

Na co se děti nejvíc těšily? Na vyrábění Mařeny. Čekala ve školce na ten svůj den, první jarní den. Šli jsme nejprve na obecní úřad předat panu starostovi Zemánkovi klíč od paní Zimy, který převzal a uschoval hluboko do truhlice, aby se již zima nevrátila. S písničkou Nesem, nesem Mařenu, na oleji smaženou... jsme prošli obcí a Mařenu hodili do Olšavy. Děti Mařeně mávaly, než jim konečně zmizela z dohledu. Hurá, zima už je pryč, volaly vesele děti.

Ve školce pravidelně vítáme paní Mgr. Pavelčíkovou, která děti seznamuje s děním v přírodě, odpovídá na jejich zvědavé otázky a vždy je naučí něčemu novému, třeba ekologické výrobě papíru, nebo s dětmi provádí různé pokusy s přírodninami.

Na konci března jsme pro děti a maminky přichystali „velikonoční dílničky“, abychom se velikonočně naladili, popovídali si, sešli se. Tvořili jsme práníčka

Foto: L. Vaďurová

a zdobili velikonoční vajíčka, která si děti pyšně odnesly domů. Už tu máme veselé Velikonoce.

Přejeme Vám všem krásně a ve zdraví strávené jaro.

Lenka Vaďurová a kolektiv MŠ

Oznámení MŠ

Zápis dětí do MŠ pro školní rok 2013–2014

10. 4. 2013 proběhne od 11.00 do 15.30 hodin v budově Mateřské školy Veletiny zápis dětí do MŠ pro školní rok 2013–2014.

S sebou si přineste:

- občanský průkaz zákonného zástupce
- rodný list dítěte

Volné místo uklízečky

Mateřská škola Veletiny oznamuje, že se zde uvolnilo místo uklízečky. Zájemci mohou zaslat svůj životopis a žádost o pracovní místo na mailovou adresu mateřské školy nebo životopis a žádost přinést osobně paní ředitelce Vaďurové.

(převzato z <http://msveletiny.cz>)

ZŠ Hradčovice

Ve školním roce 2012-2013 navštěvuje školu celkem 75 žáků, z toho z Veletin 13: v první třídě jsou 2 žáci, ve druhé 5, ve třetí 1, ve čtvrté 3 a v páté třídě 2 žáci. U letošního zápisu byly z Veletin dvě děti. Prvním žákem, který do ZŠ Hradčovice z Veletin přišel, byl Adam Slunečka.

Mgr. Josef Hruboš, ředitel ZŠ Hradčovice

ZŠ a MŠ Vlčnov

Ve čtvrtek 14. 2. se konalo školní kolo recitační soutěže. V kategorii 4. a 5. tříd zvítězila Michaela Bičanová.

V týdnu před jarními prázdninami probíhal na naší škole turnaj ve stolním tenise pro žáky 2. stupně. V kategorii „registrovaných“ zvítězil Šimon Trtek (6. A).

Momentálně se do naší školy z Veletin nikdo nehlásí. Pouze jeden budoucí žák první třídy se bude do Veletin stěhovat a nastoupí v září k nám.

Petra Mlýnková, ředitelka ZŠ a MŠ Vlčnov

Knihovna

Cesta kolem světa je pásmo tematických podvečerů určených především školní mládeži. Lenka Pavelčíková z přírodovědného centra Trnka v Uherském Hradišti dětem každý měsíc představuje jeden kontinent – jeho obyvatelstvo, dětské hry, přírodu, vůně, chutě (ochutnáváme opravdu hodně a rádi). Kroužek mohou navštěvovat i ti, kdo do něj nejsou přihlášení; za jednu schůzku zaplatí 30 Kč. Zatím jsme byli v Africe, Evropě, dvakrát v Asii, 15. dubna pojedeme navštívit klokany. Podrobnější rozpis schůzek najdete na našich nových webovkách: <http://mistni-knihovna-veletiny.webnode.cz> Foto: L. Pavelčíková

Začneme s čísly: v naší knihovně je dnes registrováno 65 čtenářů, máme 2570 knih, vloni se půjčilo celkem 2135 položek, tj. knih, časopisů i CD. Ano, půjčujeme cédéčka s mluveným slovem, a to díky tomu, že jsou hojně nakupována do výměnného fondu naší okresní knihovny, který využíváme. Na dlouhé zimní večery a pošmourné dny byla v knihovně připravena celá řada akcí:

- Promítání dokumentárních filmů z projektu Promítej i ty! – jedinečná příležitost vidět, jak se skutečně žije v některých zemích světa (Bělorusko, Čína) či hlouběji poznat palčivé problémy lidstva, jako je např. plynutí potravinami
- Vánoční dílničky pro děti
- Čtení a promítání pro děti z MŠ

- Beseda o Pekingu s Lenkou Pavelčíkovou – beseda byla pěkná, ale pozlobila nás vyšší moc: hlavními dvěma propustila jen dvě návštěvnice a pak nás zamkla (to jen na vysvětlenou pro ty, kdo se nedostali dovnitř)
- Odpoledne s bratry Mrštíky – beseda nad knihou Rok na vsi a následné promítání filmu Maryša z roku 1935, s Jiřinou Štěpničkovou v hlavní roli. Tento film byl částečně filmován také ve Veletinách a v kronice naší obce to bylo zaznamenáno takto stručně: *Koncem července filmovala firma „Monopol“ některé scény z Maryše ve Veletinách za režie Rovinského, Maryšu hrála Štěpničková a Francka hrál Borský. U mlýna filmovali, jak mlynář Vávra chce zastřelit Francka, a na cestě ze Zápotočí filmovali, jak krutí rukují s Franckem. Celkem*

jim lidé byli nápomocni a ochotně jim pomáhali, leč přece jim jistý člověk rušil zvukový příjem práskáním bičem.
A ještě jeden paradox, o kterém jsme se

Noc s Andersenem

Narozeniny dánského pohádkáře H. Ch. Andersena se v České republice již několik let slaví čtením pohádek, hraním a nocováním v knihovnách, případně i ve školách. Letos v naší knihovně rozbalíme spacáky v noci z pátku na sobotu 5. až 6. dubna. Dnes, kdy píšu tuto pozvánku, je ještě pár metrů čtverečních na přespání volných. Přihlaste se i vy, kdo jste s námi doposud nenocovali! A nebojte se: netopýři rádí jenom na půdě.

dozvěděli po promítání: Majitelé tradiční doškové chalupy, ve které bydlel filmový Francek, dostali od filmařů za natáčení peníze, za které pak dům přestavěli. Doškové chalupy již nebylo více.

- Soutěž o nejlepší velecký limerik byla určena dětem i dospělým, dospělí však tady asi nemají básnické střevo. Limerik je krátká nonsensová básnička s veršovým schématem AABBA, která zpravidla odkazuje k nějakému místu, v tomto případě k Veletinám. Odměnu pro vítěze, tj. velký medovník, si odnesla Veronika Lukášová za tento limerik:

*Plakal strýček z Veletin,
že nevyšel letošní bulletin.
Prosil, dupal, láteřil,
vyplakal se do peřin.
Chudák strýček z Veletin.*

Monika Cimalová, knihovnice

Spolkový život

Z činnosti včelařů

Po roční odmlce ve Veleckém zpravodaji opět přinášíme něco z naší činnosti v uplynulém období. Naše organizace se v loňském roce rozrostla na 32 členů (z toho 7 ve Veletinách) a počet včelstev, o která pečujeme, se snížil z původních 240 na 220 ke konci roku (ve Veletinách 56). To potvrzuje skutečnost, že jsme pouze zájmoví včelaři, produkující med převážně pro potřebu svou a své rodiny. Každý se stará jen o tolik včel, kolik časově nebo fyzicky zvládne. V loňském roce jsme založili vlastní internetové stránky www.hradcovice.cz/vcelari, kde by měli najít potřebné informace naši členové, ale i nevčelaři, zájemci o včelí produkty, recepty nebo zajímavosti o včelách. Zavázali jsme se, že minimálně každý měsíc obohatíme stránky o nějakou novinku nebo informaci.

Z hlediska medného výnosu byl minulý rok mírně podprůměrný. Negativně se projevily výkyvy počasí, dubnové vysoké teploty, květnové mrazy a červnové sucho. Hned po skončení snůšky se naše pozornost zaměřila na činnost, které zásadním způsobem ovlivní naši úspěšnost v přicházejícím jarním období. Přípravovali jsme včelstva na dlouhé zimní období, dodali jsme jim dostatek zásob a věnovali se jejich zdravotnímu stavu. Včelstva podzimním léčením zbavujeme parazitujících roztočů kleštíků včelích (*Varroa destructor*), způsobujících varroázu. Léčebná opatření každoročně vrcholí zimním vyšetřením diagnostických vzorků. Vyšetření ukáže, jak bylo naše léčení účinné, dobré výsledky vyšetření budou předpokladem včasného a hojného jarního rozvoje včelstev. Silná včelstva a dostatek snůšky jsou dvě nejdůležitější podmínky pro dobrý medný výnos. S přicházejícím jarem, postupným oteplováním a delšími

dny matka klade více vajíček. Jejich krmení je spojené s vysokou spotřebou potravy. Zásoby z minulého roku musí vystačit až do doby, než příroda nabídne přirozenou potravu. Z larev se v buňkách líhnou mladé včelky, říká se jim mladušky. Ty po několika dnech začnou krmit další larvy. Z mladušek se později stanou dělnice-létavky, které přináší do úlu vodu, pyl a nektar. Od létavek je přebírají mladušky a ukládají je do buněk. V prvních teplých dnech včely vylétají z úlu

pro zásoby vody a donášejí pyl z časně kvetoucích rostlin – sněženek, bledulí, podběle, vrb, olší a jív. V období kvetení ovocných stromů již bývají včely v plné síle. Musíme jim zvětšovat prostor pro kladení vajíček a ukládání zásob. Včelám nastanou ideální podmínky pro jejich rozmnožování, tedy zvětšení počtu včelstev, spojené s rojením. O tom ale zase někdy příště.

**Jan Weiser
jednatel ZO ČSV Hradčovice**

Oddíl stolního tenisu Drslavice-Veletiny

Do nové sezóny 2012–2013 přihlásil oddíl další mužstvo – Děčko, které je složeno hlavně z našich mladých talentovaných hráčů, kteří rovněž hrají soutěž žáků.

V probíhajících soutěžích sezóny si těsně před koncem vedou naše družstva velmi dobře. Áčko je 2 kola před koncem soutěže na postupovém 2. místě a 2. třídy regionálního přeboru. Hlavním tahounem mužstva je Radek Kryštof. Ostatní mužstva: Běčko ve 3. třídě, Céčko ve 4. třídě a Děčko v 5. třídě se pohybují do 5. místa tabulek svých tříd a ani u nich ještě není vyloučen postup do vyšší třídy. Družstvo žáků, jehož osu tvoří bratři Tomáš a Šimon Trtkovi a Jožka Zemánek, jsou v regionálním přeboru na vynikajícím 3. místě.

O Vánocích se opět konal tradiční turnaj VELETINY OPEN, který vyhrál Mira Bičan z Veletin, hájící barvy Dolního Němčí v žákovských i mužských soutěžích. Na 2. místě skončil Martin Orlovský – šestinásobný vítěz turnaje z Drslavic hájící barvy divizního Újezdce. Vítěz tohoto turnaje,

talentovaný Mira Bičan dosáhl navíc dalšího skvělého úspěchu, kdy se stal přeborníkem ČR v mladších žácích!

Kromě sportovní činnosti se dařilo našemu oddílu stolního tenisu i v kulturním dění obce Veletin. V listopadu 2012 uspořádal vydařenou Kateřinskou zábavu s Hradčovanou a Rozmarýnem.

Závěrem chceme poděkovat sponzorům oddílu a obci Veletin za finanční podporu, bez které bychom se neobešli.

Karel Orlovský

Foto: M. Ševčík

Myslivecké sdružení Kojetínek Veletiny

Od posledního vydání zpravodaje bylo pro nás období lovecké sezóny a hlavně přikrmování a starání se o zvěř. Na podzimních naháňkách se nám podařilo odlovit černou zvěř, jejíž maso jsme zamrazili pro naši již tradiční Pytláckou noc. Dokončili jsme také odlov zvěře holé. Stihli jsme také dostavět štít na chatě a drobnou úpravu terénu kolem ní.

Krmení v Kojetínku

V tomto jarním období, kdy ještě nezačala hlavní lovecká sezóna (srnci se střílí až od 16. 5.), se soustředujeme na brigádnickou činnost. Důležitým úkolem je pro nás práce na naší chatě. Je třeba zhotovit na nástavbě obložení z palubek, uvnitř dodělat podlahu a zhotovit venkovní schody. Nesníme ale zapomínat na sečení a sušení sena na zimu. Je třeba také opravit krmná zařízení, která poškodil zub času.

Jako skoro každý rok, také letos nás trápí motorkáři, kteří jezdí po revíru po polních cestách a také napříč polem. Je to velmi stresující pro zvěř, která nemá klidu a neustále přebíhá z místa na místo. Stejný problém je také s lidmi, kteří chodí na vycházku s volně puštěnými psy. Chtěli bychom na všechny tyto lidi apelovat, že porušují zákon a hlavně ubližují zvěři, která se chystá na kladení mláďat!

Po návštěvě tlupy divočáků na Pasekách

Už teď oznamujeme všem občanům, že tradiční Pytlácká noc se letos bude konat poslední červnovou sobotou, tedy 29. června, na hřišti za kulturním domem. Připravujeme zvěřinové speciality, občerstvení a k tanci a poslechu bude hrát tak jako loni skupina TRINOM z Míkovic. Všichni jste srdečně zváni.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem lidem, kteří se k naší přírodě a ke zvěři chovají s respektem a úctou.

Myslívci z Veletin

Veletánek

Ani přes zimu Dětský folklorní soubor Veletánek nelenil a prezentoval se hned na několika významných akcích našeho kraje. „Nesem, nesem Mařenu, na oleji smaženou...“ zpívala naše děvčata na křtu knihy Olšava ví svoje pana Jiřího Jilíka v Kunovicích na Panském dvoře.

V úterý 18. prosince jste mohli zhlédnout téměř hodinový program na prvním Vánočním jarmarku v Uherském Brodě.

Od letošního roku se soubor může pyšnit novými zemplínskými kroji, které byly ušity na děvčata z druhé a třetí skupinky (tj. 8–15 a 15–18 let) a jsou určeny k tancům

ze Slovenska a k dívčímu tanci karičky. Poprvé jste kroje mohli vidět na Dětském krojovém plese ve Vlčnově.

A co všechno nás čeká v letošním roce? Soubor se představí na 2. ročníku Bílokarpatských slavností v Uherském Brodě a také v Drslavicích, kde na slavnostech konaných u příležitosti 640. výročí od nejstarší písemné zmínky o obci poprvé vystoupí i nejmladší členové Veletánku, děti z naší přípravy. Kromě tradičních vystoupení na místních akcích je soubor pozván na Strážnické slavnosti, a to do každoročně pořádaného programu Děti dětem.

Druhou a třetí skupinku čeká čtyřdenní soustředění ve Veselí nad Moravou, na které se letos mohou přihlásit i děti, které soubor nenavštěvují.

Lukáš Martinák, Jana Hlaváčová

Jazyková poznámka redaktora: Zmíněná akce v Uherském Brodě, městě učitele národů, se skutečně jmenuje „Bílokarpatské slavnosti“, nejedná se o chybu autorů článku. Zde ve Veletinách sice nemáme ani základní školu, ale zato víme, že přidavné jméno odvozené od názvu Bílé Karpaty zní správně „bělokarpatský“.

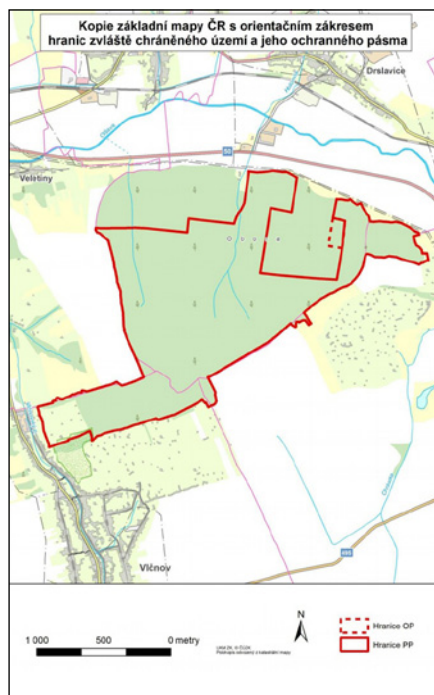
ac

Foto: archiv souboru

Navrženo vyhlášení přírodní památky Myšince

Dne 11. března oznámil krajský úřad návrh na vyhlášení zvláště chráněného území, přírodní památky Myšince. Předmětem ochrany zde budou širokolisté suché trávníky, západokarpatké dubohabřiny, údolní jasanovo-olšové luhy a středoevropské bazifilní (tj. vyžadující nebo snášející zásadité půdy) teplomilné doubravy.

Chráněné území je navrženo v katastrálních územích Drslavice, Havřice, Veletiny a Vlčnov na ploše 206,52 ha, nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 209–353 m n. m. Jedná se o rozsáhlý a zachovalý komplex lesních společenstev, ke kterému se z jihozápadu přimykají společenstva širokolistých suchých trávníků. Reliéf zpestřují zářezané žleby podél potoků.

Zdejší lesní a luční společenstva hostí celou řadu ohrožených a převážně teplomilných druhů: hvězdnice chlumní, kozinec dánský, ostřice Micheliova, plamének přímý, kruštík modrofialový, pryšec mnohobarvý, brslen bradavičnatý, pryšec mandoňovitý, orsej blatoucholistý, oman

mečolístý, lilie zlatohlavá, len chlupatý, ochmet evropský, medovník meduňkolistý, hlísník hnězdák, vstavač bledý, zářaza vyšší, vemeník dvoulistý, prvosienka jarní, jeřáb břek, mateřídouška panonská, violka divotvárná. Cílem ochrany je zachování přírodního stavu zdejších biotopů.

S úplným zněním návrhu a s návrhem plánu péče o přírodní památku je možné se seznámit na obecním i krajském úřadu.

ac

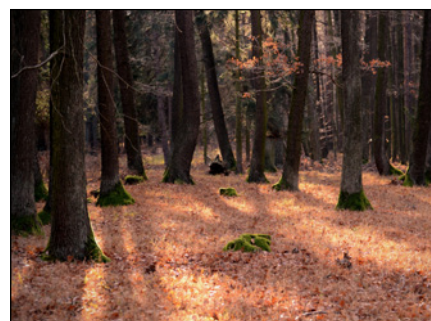

Foto: L. Smejkalová

Pověsti

Letos uplyne 1150 let od příchodu slovanských věrozvěstů na Moravu. Připomeňme si tuto událost pověstmi, které se o ní odpradávná vyprávějí ve Veletinách.

Zavedení křesťanství

Naši silníci ubírali se sv. bratři Cyril a Metoděj, aby učinili zastávku v Hradčovicích, kdež dle pověsti na pahorku, kde nyní kostel stojí, lidu slovanskému, dosud pohanským zvykům oddanému, kázali kříž. Pravděpodobně i mnozí Veletané slyšeli kázati sv. bratry a od nich přijali křest ve vodách řeky Olšavy, neboť sv. bratři měli pověst mužů „mocných ve slově i skutku“. Jak výše zmíněno, náboženství křesťanské zasáhlo hluboce do života našich předků, neboť museli zanechat všech zvyků pohanských, a „zvyk má železnou košili“. Naši předkové neodřekli se svého zamilovaného náboženství tak lehce a snadno, jak bývá líčeno s kazatelen, neboť máme doklady, jak o tom i tudy bude řeč, že mnohé pohanské zvyky se udržely až do 12. století, ba víra v čarodějnice a čary se udržela v lidu podnes.

**Do obecní kroniky zapsal
Fr. Vystrčil, řídící učitel**

Příchod Cyrila a Metoděje na Moravu a kde byla sloužena první mše svatá

Z ústního podání našich předků jsme se dověděli, že Cyril a Metoděj přišli na Moravu ze Slovenska, přešli Lopenické hory,

Starý Hrozenkov. Pod Oborou přišli k řece Olšavě. V Oboře bývala tůň, starý tok Olšavy byl plný ryb, které doplávaly z tůně z Obory. U těch se výprava zastavila. U pramene, kterému se dodnes říká Cyrilometodějský, tam byla sloužena první mše svatá. Stávala tam Boží muka s letopočtem 863.

Pod Oborou se táhne krásné údolí. Vesnice s hospodou, kterou vlastnil nějaký žid. Tam výprava přenocovala. Sdělili mu úmysl, že se jim zalíbilo v údolí postavit kostel a klášter. Hostinský rychle obešel osadníky, aby návrh nepřijali. Odešli pak úvozem pod Losky, směrem k dnešní vesnici Derfle a Modré, kde se nacházejí četné vykopávky kostela a vyučovacích pomůcek.

Vesnice, kde bylo jednání zahájeno, si rozdělily jméno Velehrad: Vele – Veletiny, Hrad – Hradčovice. Stará část Veletin se dodnes jmenuje Křivosúdy. Vzniklo pořekadlo:

Křivosúdy, Křivosúdy, křivě ste súdily, až ste Cyrila a Metoděje na Velehrad odsúdily.

Starý tok řeky Olšavy byl zlikvidován kolektivizační zemědělství. Vrby i Boží muka pro stáří odstraněny. Dnes tam stojí u pramene kříž bez letopočtu, poněvadž byl několikrát vystřídán jiným křížem. Ve Veletinách na památku byla postavena kaple Cyrila a Metoděje.

Na Křivosúdech stojí mlýn, dnes památka. Za starým mlýnem v dávných dobách nalezen zvon plný zrní. Našla ho služebná z mlýna, když hledala za mlýnem sviňu, jak něco v zemi ryje. Byl ukryt za válek před nepřítelem. Dodnes se neví, proč právě tam. A je to zvon Maria, který je teď na Velehradě.

A zase vzniklo pořekadlo, jak zvon zvoní: Dívka mě našla, sviňa mě vyryla.

Tady končí zprávy ústního podání našich rodičů a prarodičů, kteří si tolik přáli, aby byly předány dalším generacím.

Zapsala Anežka Prchlíková

Opsáno odjinud

Zloději se vloupali do tří obecních úřadů za noc

Pachatelé kradli ve Veletinách, na Stupavě i na Žitkově. Třetí, poslední zastávkou na téměř šedesátikilometrové trase po Slovácku byly pro zloděje Veletiny. Dovnitř se dostali vypáčením vstupních dveří. „Prohledali a rozházeli věci ze stolů a skříní v několika místnostech, ale nakonec nic neukradli,“ sdělil policejní mluvčí. Vloupání zjistil ve středu ráno starosta Veletin. „Poslední případ vloupání na náš obecní úřad je starý dvacet let,“ dodal.

(podle Slováckého deníku z 2. 12. 2012, kráceno)

Svatba ve Veletinách

Publikace Svatba ve Veletinách přibližuje průběh tradičních svateb v naší obci v první polovině 20. století tak, jak jej podle svých vzpomínek a zápisků zachytila paní Anežka Prchlíková. Publikace je k dostání u vydavatelů, tj. manželů Cimalových, čp. 74. Zde otiskujeme krátkou ukázkou.

Při svatbách se udržoval ještě jeden zvyk. Pocházel ze sousední obce, z Vlčnova, kde byl dost rozšířený. Když se v první svatební večer už nešlo po večerí tancovat, mládež se tímto zvykem bavila. Tomuto zvyku se říkalo „havránek“. Mládež se sesedla kolem stolu, na jedné straně byli chlapci a na druhé děvčata. Jedna dívka, obvykle opět starší družka, přinesla veliký skrojek (patku) chleba, tímto jezdila po stole od jedné dívky k druhé a naopak zase od chlapce k dívce a přitom říkala: „Havránku, havránku, ustup na stránku, ustup níže, ať můžu ke své panence blíže. A ty, Aničko Daňková, ten Jeníček Zábranůj ti zkazuje, že ťa věrně miluje. Co mu odkážeš?“ A podle toho, jaký vztah k tomuto chlapci děvče mělo, tak také odkázalo. Jestliže dívka nemohla chlapce ani cítit, jak se říká, odpověděla: „Já mu vzkazuju přes střechu, že bych měla radši pytel ořechů.“ Nebo: „Vzkazuju mu přes pole, že nikdy nebude potěšení moje.“ Jestliže dívka si na tohoto chlapce potajím myslela, odpověděla: „Já mu vzkazuju, že aj já ho velmi miluju.“ Často se stávalo, že právě díky tomuto zvyku se dalo mnoho párů dohromady, nebo taky rozešlo.

mc

Z matriky

K 1. lednu 2012 měla obec Veletiny 555 obyvatel. V průběhu roku 2012 se zde narodily 3 děti, zemřely 4 osoby. Za stejnou dobu se do Veletin přistěhovalo 8 lidí, 5 osob se z Veletin odstěhovalo. Ke dni 31. 12. 2012 měly Veletiny 557 obyvatel.

Seznam jubilantů bohužel nemůžeme zveřejnit, dle sdělení obecního úřadu je v platnosti nové nařízení, podle kterého nelze z evidence obyvatel tyto údaje poskytovat.

Zašlé časy

Búda a seník ve Veletinách

Foto: J. Vajdiš (převzato z knihy O. Máčel, J. Vajdiš: Slovácko – architektonický vývoj vesnice; Praha 1958)

Kroj ve Veletinách

Tentokrát věnujeme tuto rubriku popisu další varianty dívčího kroje.

Děvčátko – všední kroj

Děti chodily v podobném kroji ve všední dny do školy nebo do vsi. Jupka z plátěného „tisku“ a ze stejné látky fěrtůšek. Zadní sukně károvaná.

Marta Kondrová

Foto: A. Cimala